UREDBA (EU) 2020/461 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 30. marca 2020

o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 2012/2002 za zagotovitev finančne pomoči državam članicam in državam, ki se pogajajo o pristopu k Uniji, na katere močno vplivajo izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti tretjega odstavka člena 175 in člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

po posvetovanju z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([1]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Solidarnostni sklad Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: sklad) je bil ustanovljen z Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 ([2]). Sklad je bil ustanovljen za zagotavljanje finančne pomoči državam članicam po večjih nesrečah kot konkreten izraz evropske solidarnosti v času stiske.

(2) V primeru izrednih razmer večjih razsežnosti v javnem zdravju bi morala Unija pokazati solidarnost z državami članicami in prizadetimi prebivalci, tako da zagotavlja finančno pomoč prizadetemu prebivalstvu, prispeva k hitri ponovni vzpostavitvi normalnih življenjskih razmer v prizadetih regijah in omeji širjenje nalezljivih bolezni.

(3) Unija bi morala v primeru izrednih razmer večjih razsežnosti v javnem zdravju pokazati tudi solidarnost z državami, ki se pogajajo o pristopu k Uniji.

(4) Zaradi izrednih razmer v javnem zdravju se lahko razvijejo krizne razmere večjih razsežnosti, zlasti v primeru uradno razglašene pandemije virusa. Sklad omogoča Uniji, da pomaga mobilizirati službe za ukrepanje ob izrednih razmerah za zadovoljevanje neposrednih potreb prebivalstva in kratkoročno obnovo poškodovane ključne infrastrukture, da se tako omogoči ponovni zagon gospodarskih dejavnosti v prizadetih regijah. Vendar je ta sklad trenutno omejen na naravne nesreče, ki povzročajo fizično škodo, in ne vključuje večjih nesreč zaradi biološke nevarnosti. Treba bi bilo določiti, da se Uniji omogoči posredovanje v primeru izrednih razmer večjih razsežnosti v javnem zdravju.

(5) Cilj ukrepa, ki ga je treba sprejeti, je dopolniti prizadevanja zadevnih držav v takih primerih, v katerih so posledice kriznih razmer tako hude, da te države ne morejo reševati teh razmer le z lastnimi sredstvi. Ker navedenega cilja države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

(6) V skladu z načelom subsidiarnosti bi bilo treba ukrepe iz te uredbe omejiti na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju. Te izredne razmere bi bilo treba opredeliti glede na javne izdatke, potrebne za njihovo obvladovanje.

([1]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 26. marca 2020 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 30. marca 2020.

([2]) Uredba Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (UL L 311, 14.11.2002, str. 3).

(7) Pomoč Unije bi morala dopolnjevati prizadevanja zadevnih držav in biti uporabljena za kritje dela javnih izdatkov, namenjenih za obravnavanje najnujnejših izrednih ukrepov, ki so posledica izrednih razmer.

(8) V skladu z načelom subsidiarnosti bi se morala pomoč Unije dodeljevati le na podlagi vloge prizadete države. Komisija bi morala zagotoviti pravično obravnavanje zahtev, ki jih predložijo države.

(9) Komisija bi morala imeti možnost sprejeti hitre odločitve za dodelitev posebnih finančnih sredstev in njihovo čim hitrejšo uporabo. Obstoječe določbe o predplačilih bi bilo zato treba okrepiti s povečanjem njihovih zneskov.

(10) Ta uredba bi morala začeti veljati čim prej, in sicer dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

(11) Zaradi izbruha COVID-19 in nujnosti obravnave s tem povezane javnozdravstvene krize je bilo primerno določiti izjemo od roka osmih tednov iz člena 4 Protokola št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji, ki je priložen PEU, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

(12) Uredbo (ES) št. 2012/2002 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 2012/2002 se spremeni:

(1) člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„*Člen 2*

1. Na zahtevo države članice ali države, ki se z Unijo pogaja o pristopu (v nadaljnjem besedilu: upravičena država), je pomoč iz sklada mogoče uporabiti ob pojavu resnih vplivov na pogoje za življenje, zdravje ljudi, naravno okolje ali gospodarstvo v eni ali več regijah te upravičene države kot posledica:

(a) večje ali regionalne naravne nesreče, ki se je zgodila na ozemlju te iste upravičene države ali sosednje upravičene države, ali

(b) izrednih razmer večjih razsežnosti v javnem zdravju na ozemlju te iste upravičene države.

Neposredna škoda, ki je neposredna posledica naravne nesreče, šteje kot del škode zaradi navedene naravne nesreče.

2. V tej uredbi ‚večja naravna nesreča' pomeni katero koli naravno nesrečo, ki v upravičeni državi povzroči neposredno škodo, ocenjeno na več kot 3 000 000 000 EUR v cenah iz leta 2011 ali več kot 0,6 % njenega BND.

2a. V tej uredbi ‚izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju' pomeni katero koli življenjsko nevarnost ali drugačno resno nevarnost za zdravje biološkega izvora v upravičeni državi, ki resno ogroža zdravje ljudi in zahteva odločno ukrepanje za zaustavitev nadaljnjega širjenja, kar povzroči javnofinančno breme za upravičeno državo zaradi ukrepov za odzivanje na izredne razmere, ki po ocenah presega 1 500 000 000 EUR v cenah iz leta 2011 ali več kot 0,3 % njenega BND.

3. V tej uredbi ‚regionalna naravna nesreča' pomeni katero koli naravno nesrečo, ki v regiji na ravni 2 NUTS upravičene države povzroči neposredno škodo, višjo od 1,5 % bruto domačega proizvoda (BDP) te regije.

Z odstopanjem od prvega pododstavka, kadar je zadevna regija, v kateri se je zgodila naravna nesreča, ena od najbolj oddaljenih regij v smislu člena 349 Pogodbe o Evropski uniji, pomeni ‚regionalna naravna nesreča' katero koli naravno nesrečo, ki povzroči neposredno škodo, višjo od 1 % BDP te regije.

Kadar naravna nesreča zadeva več regij na ravni 2 NUTS, se prag uporabi za povprečje BDP teh regij, določeno glede na delež skupne škode v vsaki regiji.

4. Pomoč iz sklada se lahko uporabi tudi za katero koli naravno nesrečo v upravičeni državi, ki je tudi večja naravna nesreča v sosednji upravičeni državi.

5. Za namene tega člena se uporabljajo usklajeni statistični podatki, ki jih zagotavlja Eurostat.“;

(2) v členu 3 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Pomoč se zagotovi v obliki finančnega prispevka iz sklada. Za vsako upravičeno nesrečo ali izredne razmere se dodeli enkratni finančni prispevek upravičeni državi.

2. Cilj sklada je dopolnjevati prizadevanja zadevnih držav in kriti del njihovih javnofinančnih odhodkov, da se upravičeni državi pomaga pri izvedbi, odvisno od vrste upravičene nesreče ali izrednih razmer, naslednjih bistvenih nujnih operacij in operacij za okrevanje:

(a) ponovna usposobitev infrastrukture in naprav na področju energetike, vode in odpadnih voda, telekomunikacij, prometa, zdravja in izobraževanja;

(b) zagotovitev začasne nastanitve in financiranja reševalnih služb za zadovoljitev potreb prizadetega prebivalstva;

(c) zagotovitev preventivne infrastrukture in ukrepov za varstvo kulturne dediščine;

(d) ureditev prizadetih območij, vključno z naravnimi predeli, po potrebi v skladu z ekosistemskimi pristopi, ter takojšnjo obnovo prizadetih naravnih predelov, da bi preprečili takojšnje učinke zaradi erozije tal;

(e) ukrepi za hitro zagotavljanje pomoči, tudi medicinske, prebivalstvu, ki so ga prizadele izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju, in za zaščito prebivalstva pred tveganjem izpostavljenosti, vključno s preprečevanjem, spremljanjem ali nadzorom širjenja bolezni, odpravljanjem hudih tveganj za javno zdravje in blažitvijo njihovega vpliva na javno zdravje.

V točki (a) prvega pododstavka ‚ponovna usposobitev‘ pomeni obnovitev infrastrukture in naprav v stanje pred naravno nesrečo. Kadar zakonsko ni mogoče ali ekonomsko ni upravičeno vzpostaviti enakega stanja kot pred naravno nesrečo ali kadar država prejemnica sklene preseliti ali izboljšati funkcionalnost poškodovane infrastrukture ali naprave, da bi jo bolje zaščitila pred prihodnjimi naravnimi nesrečami, se lahko prispevki iz sklada namenijo za stroške obnove le do predvidenih stroškov vzpostavitve prvotnega stanja.

Stroške, ki so višji od stroškov iz drugega pododstavka, krije država prejemnica sama ali s prispevki iz drugih skladov Unije, kadar je to mogoče.

V točki (b) prvega pododstavka ‚začasna nastanitev‘ pomeni nastanitev, ki traja toliko časa, da se prizadeto prebivalstvo lahko vrne na svoje prvotne domove po popravilu ali obnovi.“;

(3) v členu 4a se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Znesek predplačila ne presega 25 % zneska pričakovanega finančnega prispevka in ni v nobenem primeru višji od 100 000 000 EUR. Ko se določi dokončni znesek finančnega prispevka, Komisija pred izplačilom razlike finančnega prispevka upošteva vsoto predplačila. Komisija izterja neupravičeno izplačana predplačila.“;

(4) v členu 8 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

„3. Država prejemnica najpozneje v šestih mesecih po izteku 18-mesečnega roka iz odstavka 1 predloži poročilo o izvajanju finančnega prispevka iz sklada z izjavo, ki utemeljuje odhodke, v kateri navede vse druge vire financiranja, ki ga je prejela za zadevne operacije, vključno s plačili zavarovalnine in povračili škode s strani tretjih oseb.

Poročilo o izvajanju glede na naravo upravičene nesreče ali izrednih razmer navaja:

(a) preventivne ukrepe, ki jih je država prejemnica sprejela ali predlagala, da bi omejila prihodnjo škodo in v čim večjem obsegu preprečila ponovitev podobnih naravnih nesreč ali izrednih razmer v javnem zdravju, vključno z uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov za ta namen;

(b) stanje pri izvajanju ustrezne zakonodaje Unije o preprečevanju in obvladovanju tveganja nesreč;

(c) izkušnje, pridobljene na podlagi nesreče ali izrednih razmer, in sprejete ali predlagane ukrepe za zagotavljanje varstva okolja ter pripravljenosti na podnebne spremembe, naravne nesreče in izredne razmere v javnem zdravju ter

(d) vse druge ustrezne informacije o sprejetih preventivnih ukrepih in ukrepih za blažitev, povezanih z naravo naravne nesreče ali izrednih razmer v javnem zdravju.

Poročilu o izvajanju je v skladu s členom 59(5) in členom60(5) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 priloženo mnenje neodvisnega revizijskega organa, pripravljeno v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi, ki potrjuje, ali izjava, ki utemeljuje odhodke, prikazuje verodostojno in pošteno sliko, ter ali je finančni prispevek iz sklada zakonit in pravilen.

Komisija ob koncu tega postopka iz prvega pododstavka ustavi pomoč iz sklada.“.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 30. marca 2020

Za Evropski parlament	*Za Svet*
Predsednik	*Predsednik*
D. M. SASSOLI	G. GRLIĆ RADMAN